EUROPA-PARLAMENTET 2009 - 2014

Mødedokument

9.2.2011 B7-0101/2011

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af redegørelse fra næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik

jf. forretningsordenens artikel 110, stk. 2

om retsstatsprincippet i Rusland

Heidi Hautala, Werner Schulz, Bart Staes, Indrek Tarand
for Verts/ALE-Gruppen

B7-0101/2011

Europa-Parlamentets beslutning om retsstatsprincippet i Rusland

Europa-Parlamentet,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om Den Russiske Føderation, navnlig beslutningerne af 17. september 2009, 12. november 2009, 17. juni 2010 og 21. oktober 2010,

– der henviser til partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Den Russiske Føderation på den anden side og de forhandlinger, som blev indledt i 2008 om en ny aftale mellem EU og Rusland,

– der henviser til menneskerettighedskonsultationerne mellem EU og Rusland,

– der henviser til beslutning 1738 (2010) af 22. juni 2010 fra Europarådets Parlamentariske Forsamling og rapport af 4. juni 2010 fra Europarådets udvalg om retlige anliggender og menneskerettigheder om retsmidler i forbindelse med menneskerettighedskrænkelser i Nordkaukasus,

– der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, særlig artikel 14, der fastslår, at alle er berettiget til retfærdig og offentlig rettergang for en kompetent, uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, og til, at Rusland har været part i denne konvention siden 1973,

– der henviser til konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, særlig artikel 6, der ligeledes fastslår, at enhver er berettiget til en retfærdig og offentlig rettergang inden for en rimelig frist for en ved lov oprettet uafhængig og upartisk domstol, og til, at Rusland har været part i denne konvention siden 1998,

– der henviser til den russiske forfatning, særlig artikel 118, der fastslår, at retsplejen i Den Russiske Føderation udelukkende henhører under domstolene, og artikel 120, der fastslår, at dommere er uafhængige og kun skal rette sig efter den russiske forfatning og forbundslovgivningen,

– der henviser til de pressemeddelelser, som Parlamentets formand Jerzy Buzek har udsendt den 3. oktober 2010 om seksårsdagen for tragedien i Beslan, den 6. oktober 2010 om fireårsdagen for mordet på Anna Politkovskaja og om domfældelsen af Mikhail Khodorkovskij og Platon Lebedev og den 10. oktober 2010 om selvmordsbombeattentatet i Vladikavkaz i Nordkaukasus,

– der henviser til erklæring af 30. december 2010 fra næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om Khodorkovskij-Lebedev-sagen,

– der henviser til forretningsordenens artikel 110, stk. 2,

A. der henviser til, at der i forbindelse med adskillige retssager og retslige procedurer i de seneste år er blevet sat spørgsmålstegn ved domstolsinstitutionernes uafhængighed og upartiskhed i Den Russiske Føderation; der henviser til, at politisk indblanding, processuelle mangler, korruption, lukkethed, uretfærdighed og trusler mod vidner i høj grad stiller sig hindrende i vejen for retsudøvelsen i Rusland,

B. der henviser til, at efterforskningen af menneskerettighedskrænkelser ofte er ineffektiv og mangelfuld og fører til straffrihed; der henviser til, at manglende åbenhed omkring forvaltningsakter baner vejen for et udbredt misbrug,

C. der henviser til, at drabene på Anna Politkovskaja, Natalia Estemirova, Anastasia Barburova, Stanislav Markelov og Sergej Magnitskij fortsat er uopklarede, og at der berettes om mange eksempler på retsvæsenets chikane af Mikhael Khodorkovskij, Platon Lebedev, Oleg Orlov, Igor Vladimirovich Izmestiev, Mikhail og Larisa Cheprunov, Aleksandr Kalistratov, Aleksej Sokolov og Aleksej Nikiforov,

D. der henviser til, at Mikhail Khordorkovskij og hans forretningspartner Platon Lebedev blev kendt skyldige i underslæb ved retten i Khamovnicheskij-distriktet i Moskva den 30. december 2010; der henviser til, at retsforfølgningen, processen og dommen i internationale kredse blev betragtet som politisk motiveret; der henviser til, at det internationale samfund var yderst kritisk over for den politiske indblanding og det politiske pres,

E. der henviser til, at Igor Vladimirovic Izmestiev den 28. december 2010 blev idømt livsvarigt fængsel af byretten i Moskva; der henviser til, at Igor Vladimirovic Izmestiev er den første senator, der har fået livsvarigt fængsel; der henviser til, at processuelle uregelmæssigheder og politisk indblanding har givet anledning til bekymring på internationalt plan,

F. der henviser til, at forløbet af sagerne mod Mikhail Khodorkovskij og Platon Lebedev og den manglende efterforskning af drabene på Sergej Magnitskij, Anna Politkovskaja, Natalya Estemirova og Stanislav Markelov giver Rusland et blakket rygte i udlandet,

G. der henviser til, at Parlamentet i sin beslutning af 16. december 2010 om årsberetningen om menneskerettighederne i verden 2009 og EU's menneskerettighedspolitik opfordrede Rådet til at overveje et EU-indrejseforbud for de russiske embedsfolk, der var indblandet i drabet på Magnitskij, samt indefrysning af bankkonti og andre aktiver tilhørende disse embedsfolk, hvis der ikke blev indledt en efterforskning; der henviser til, at Parlamentet i den samme beslutning betegnede Magnitskij-sagen som et slående eksempel på de alvorlige brister i Ruslands retssystem,

H. der henviser til, at den russiske lov om ekstremistisk virksomhed i udpræget grad er blevet anvendt til at ramme menneskerettighedsaktivister, politiske modstandere og religiøse grupper; der henviser til, at loven er vagt formuleret i terminologisk og indholdsmæssig henseende og anvendes vilkårligt; der henviser til, at artikel 280, 281 og 282 i den russiske straffelov vækker de største betænkeligheder i denne forbindelse; der henviser til, at processer vedrørende ekstremisme og de ovennævnte artikler er behæftet med mangler og manipulationer i processuel henseende; der henviser til, at den føderale liste over ekstremistisk materiale i 2010 blev ajourført 27 gange og nu omfatter i alt 748 indførsler,

og at listen over ekstremistiske organisationer blev ajourført i 2010 og nu omfatter i alt 18 organisationer,

I. der henviser til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fordømt Den Russiske Føderation for alvorlige menneskerettighedskrænkelser i Nordkaukasus i over 150 domme; der henviser til, at fuldbyrdelsen af dommene fortsat lader meget tilbage at ønske; der henviser til, at ansvaret for den manglende fuldbyrdelse af domme i væsentlig grad ligger hos domstolsinstitutioner og retslige myndigheder,

J. der henviser til, at domstolsinstitutionerne og de retshåndhævende institutioner ikke har magtet at sætte en stopper for den udbredte straffrihed for menneskerettighedskrænkelser i Nordkaukasus; der henviser til, at der ikke er tilvejebragt nogen garanti for retsforfølgning af de alvorlige menneskerettighedskrænkelser, angreb, drab, tvungne forsvindinger og tilfælde af mishandling og vilkårlig tilbageholdelse, der foregår i visse områder i Nordkaukasus; der henviser til, at der ikke kan ske en normalisering af forholdene i Nordkaukasus, medmindre der placeres et ansvar for menneskerettighedskrænkelser, og retsstatsprincippet genindføres,

K. der henviser til, at uafhængige journalister, borgeraktivister, advokater og menneskerettighedsforkæmpere i regionen ofte har været udsat for trusler og voldshandlinger, chikane og intimidering, og at ordensmagten har begrænset eller indskrænket deres aktiviteter,

L. der henviser til, at den russiske præsident Medvedev ved talrige lejligheder har lovet at styrke retsstatsprincippet, og at han har erklæret, at det er hans opgave at skabe fuldstændig moderne domstole, der svarer til landets økonomiske udviklingsniveau,

M. der henviser til, at arbejdsplanen for EU's og Ruslands partnerskab for modernisering, som der blev indgået aftale om på topmødet mellem EU og Rusland den 7. december 2010, omfatter konkrete forslag og projekter om samarbejde og bistand hvad angår menneskerettigheder og retsstatsprincippet,

N. der henviser til, at EU kun kan udvikle et ægte partnerskab med Rusland inden for handel, sikkerhed og retsvæsen, hvis retsstatsprincippet og domstolenes uafhængighed og effektivitet respekteres,

O. der henviser til, at EU-medlemsstaterne ikke har haft held til at opbygge en sammenhængende menneskerettighedspolitik over for Rusland; der henviser til, at inkonsekvens og manglende koordinering i EU-medlemsstaternes menneskerettighedspolitik har ført til, at EU ikke har markeret sig hvad angår beskyttelse og fremme af menneskerettigheder i Rusland,

1. mener, at straffriheden i Rusland skyldes domstolenes manglende uafhængighed, og er foruroliget over forlydenderne om politiske motiverede processer, uretfærdig rettergang og manglende vilje til at efterforske alvorlige forbrydelser som f.eks. drab, chikane og anden vold;

2. opfordrer indtrængende de russiske retslige og retshåndhævende myndigheder til at udføre deres opgaver effektivt, upartisk og uafhængigt for at bringe gerningsmænd for retten;

opfordrer de russiske myndigheder til at sikre, at princippet om en retfærdig rettergang respekteres ved retsforfølgning af alle tiltalte i landets retssystem; opfordrer indtrængende Rusland til at foretage en gennemgribende revision af national lovgivning og retsplejeregler;

3. opfordrer indtrængende de russiske retslige myndigheder til at retsforfølge de personer, der har chikaneret og intimideret journalister, advokater og menneskerettighedsforkæmpere, og til at gøre myndighederne ansvarlige, hvis disse menneskers fysiske integritet ikke beskyttes og garanteres i overensstemmelse med de relevante internationale og regionale menneskerettighedsinstrumenter;

4. kritiserer dommen over Mikhail Khordorkovskij og hans forretningspartner Platon Lebedev for underslæb – en dom, der blev afsagt af retten i Khamovnitjeskij-distriktet i Moskva den 30. december 2010 – for at være politisk motiveret; fordømmer på det kraftigste den politiske indblanding i denne proces; beklager dybt, at de retslige procedurer var kendetegnet af talrige mangler, og kritiserer skarpt, at vidnerne ifølge forlydender blev udsat for pres og trusler fra anklagemyndighedens side;

5. mener, at tilsidesættelsen af retsstatsprincippet betyder, at der med domfældelsen af Mikhail Khordorkovskij og Platon Lebedev for anden gang siden 2005 er rettet et alvorligt slag mod retssikkerheden, og at dette betyder, at de udtalelser, som den russiske præsident Dimitri Medvedev har fremsat, og den moderniseringsdagsorden, som han har fremlagt, er meningsløse;

6. tager til efterretning, at præsident Medvedev har besluttet at anmode juridiske eksperter fra præsidentens menneskerettighedsråd om at undersøge Khodorkovskij-Lebedev-sagen og Sergej Magnitskij-sagen;

7. er foruroliget over de forlydender om processuelle uregelmæssigheder og politisk indblanding, der kom frem i forbindelse med sagen mod Igor Vladimirovic Izmestiev, og opfordrer indtrængende Den Russiske Føderations ombudsmand til at genoptage sagen for at påbegynde en gennemgang af retsforfølgningen, processen og strafudmålingen;

8. opfordrer indtrængende Den Russiske Føderations ombudsmand til at iværksætte en undersøgelse af de anklager og igangværende procedurer, der er iværksat ved retsinstans nr. 363 i Khamovniki-distriktet i Moskva mod 2009-vinderen af Europa-Parlamentets Sakharov-pris for tankefrihed, Oleg Orlov, formand for menneskerettighedscentret Memorial, der er anklaget for bagvaskelse over for den tjetjenske præsident Ramzan Kadyrov, fordi han har erklæret, at han anser Ramzan Kadyrov for at være ansvarlig for kidnapningen af og drabet på et førende medlem af Memorial i Tjetjenien, Natalia Estemirova, den 15. juli 2009 i Grozny; erindrer om, at der ikke er gennemført nogen reel efterforskning af det ovennævnte drab; henviser til, at Oleg Orlov risikerer at få en dom på op på tre års fængsel;

9. gentager sin opfordring til Rådet om, under indtryk af de russiske myndigheders manglende positive skridt til at samarbejde og efterforske Sergei Magnitskij-sagen, at insistere på, at de russiske myndigheder retsforfølger de ansvarlige, og at overveje et EU-indrejseforbud for de russiske embedsfolk, der er indblandet i denne sag, og tilskynder de retshåndhævende myndigheder i EU til at samarbejde om at indefryse bankkonti og andre

aktiver tilhørende disse russiske embedsfolk i alle EU-medlemsstaterne;

10. fordømmer retsvæsenets chikane over for de personer, der på lovlig vis har deltaget i de såkaldte Strategi 31-rallyer, som afholdes til støtte for den russiske forfatnings artikel 31, der garanterer forsamlingsfrihed i Rusland; tager afstand fra alle domme, der er afsagt over for disse demonstranter, og særlig den dom på 15 dage, der er afsagt over for den tidligere vicepremierminister Boris Nemtsov på grund af hans deltagelse i Strategi 31-demonstrationen i Moskva i december;

11. opfordrer indtrængende Rådet til fuldt ud at implementere Parlamentets ovennævnte beslutning af 16. december 2010 om årsberetningen om menneskerettighederne i verden 2009 og EU's menneskerettighedspolitik; opfordrer Rådet til omgående at forelægge Parlamentet en handlingsplan med hensyn til implementeringen af punkt 120 i denne beretning og til regelmæssigt at holde Parlamentet underrettet om, hvordan implementeringen skrider frem;

12. tager afstand fra domstolsinstitutionernes udbredte brug og misbrug af den vagt formulerede russiske lov om bekæmpelse af ekstremistiske aktiviteter og særlig artikel 280 "Offentlig promovering af en voldelig omvæltning af Den Russiske Føderations forfatningssystem", artikel 281 "Sabotage" og artikel 282 "Anstiftelse af nationalt, racemæssigt eller religiøst fjendskab" i den russiske straffelov;

13. tager afstand fra de tolv igangværende straffesager mod medlemmer af Jehovas Vidner; fordømmer særlig sagen mod Aleksandr Kalistratov, formand for den lokale religiøse organisation i Gorno-Altaysk, der er tiltalt for at have uddelt religiøs litteratur i henhold til den russiske straffelovs artikel 282, stk. 1, der omfatter anstiftelse af had eller fjendskab og fornedrelse af den menneskelige værdighed; fordømmer endvidere tilsvarende anklager mod Mikhail og Larisa Cheprunov;

14. opfordrer indtrængende Ingusjetiens ombudsmand til at foretage en effektiv efterforskning af sagerne vedrørende Zalina Idrisovna Elkhoroeva og Israil Torshkhoev, der begge er meldt forsvundet inden for de seneste måneder, samt af tortur i forbindelse med den ulovlige tilbageholdelse af Adam Khamhoiev i Ingusjetien;

15. opfordrer Rusland til at retsforfølge de personer, der har ansvaret for tvungne forsvindinger eller udenretslige drab hvad angår Ali Dzhaniev, Yusup Dobriev, Yunus Dobriev og Magomed Adzhiev, hvis skæbne har været ukendt siden den 28. december 2009 i St. Petersborg, og Zelimkhan Akhmetovich Chibiev, Magomed Khajbulaevitj Abdullaev og Dovar Nazimovitj Assadov, hvis skæbne har været ukendt siden natten mellem den 24. og 25. september 2010; opfordrer ligeledes Rusland til at retsforfølge de personer, der offentligt har fremsat trusler over for den ingusjetiske menneskerettighedsforkæmper Magomed Mutsolgov, og som har begået det grove overfald på den dagestanske menneskerettighedsforkæmper Sapiyat Magomedova;

16. opfordrer Rusland til at retsforfølge de personer, der har ansvaret for den ulovlige tilbageholdelse og torturering af Islam Umarpashaev, en 24-årig tjetjener, der blev tilbageholdt ulovligt i tidsrummet fra 11. december 2009 til 2. april 2010;

17. understreger, at der må gennemføres en gennemgribende efterforskning og undersøgelse

for at sikre, at der placeres et ansvar for Beslan-belejringen 1.-3. september 2004; understreger, at det er nødvendigt at respektere ofrenes og deres familiers rettigheder og at yde dem passende erstatning;

18. opfordrer de russiske myndigheder og domstolsinstitutioner til fuldt ud at fuldbyrde alle domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og til at beskytte klagere mod chikane og trusler; understreger, at der må udføres en uafhængig og grundig efterforskning i de sager, hvor Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol mener, at den tidligere efterforskning har været utilstrækkelig; støtter på det kraftigste henstillingerne i Dick Martys rapport af 4. juni 2010 om "Legal remedies for human rights violations in the North Caucasus";

19. beklager dybt, at de russiske myndigheder nægtede avisen The Guardians korrespondent Luke Harding indrejse ved hans tilbagekomst til Moskva den 5. februar 2011 efter et besøg i Det Forenede Kongerige, og at de satte ham på et fly tilbage til London, selv om han var i besiddelse af akkreditering og visum som påkrævet;

20. opfordrer indtrængende Rusland til at ratificere Rom-statutten for Den Internationale Straffedomstol og FN's konvention om beskyttelse af alle personer mod tvungen forsvinding og understreger, at det er vigtigt at styrke universel jurisdiktion for at sikre, at der placeres et ansvar for alvorlige menneskerettighedskrænkelser;

21. gentager sit krav om en styrkelse af menneskerettighedskonsultationerne mellem EU og Rusland med henblik på at gøre dem mere effektive og resultatorienterede gennem inddragelse af det russiske justits- og indenrigsministerium og udenrigsministerium i Bruxelles og Moskva og med fuld inddragelse af Parlamentet på alle planer;

22. mener, at arbejdsplanen for moderniseringspartnerskabet indeholder positive tiltag med hensyn til retsstatsprincippet som f.eks. oprettelse af et ankesystem for straffesager og civile sager; understreger, at der er behov for at videreudvikle og udbygge arbejdsplanen hvad angår menneskerettigheder, retsstatsprincippet og bekæmpelsen af korruption;

23. understreger, at retsstatsprincippet må stå i centrum for den nye omfattende partnerskabs- og samarbejdsaftale med Den Russiske Føderation, særlig hvad angår medtagelsen af en operationel menneskerettighedsklausul;

24. opfordrer indtrængende EU-medlemsstaterne til at gennemføre en sammenhængende og konsekvent menneskerettighedspolitik over for Rusland med udgangspunkt i gensidig respekt for retsstatsprincippet, demokrati og menneskerettigheder;

25. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og medlemsstaterne samt Den Russiske Føderations regering og parlament.